

N:o 188.

Af herr **A. V. Ljungman**, om bestämmande af vissa vilkor för antagande af Kongl. Maj:ts proposition n:o 56, i fråga om reglering af Bergslagernas jernvägsaktiebolags obligationsskuld.

Uti propositionen n:o 56 har Kongl. Maj:t med anledning af en utaf styrelsen för Bergslagernas jernvägsaktiebolag gjord framställning föreslagit Riksdagen att bemyndiga riksgäldskontoret att göra åtskilliga eftergifter med afseende på de till nämnda bolags 5 procents obligationslån hörande obligationer och räntekuponger, som af staten innehafvas. Uti deras utlåtande öfver framställningen hafva emellertid riksgäldsfullmäktige ansett sig bland annat »böra fästa uppmärksamhet derpå, att det skulle kunna ifrågasättas, huruvida icke för antagandet af ifrågavarande förslag, hvilket torde få anses medföra afsevärda fördelar för bolaget, från statens sida borde uppställas samma fordran, som 1886 års Riksdag gjorde till vilkor för åtnjutandet af den vid nämnda riksdag beviljade nedsättning i räntan å lånen till enskilda jernvägar — af hvilken räntenedsättning Bergslagernas jernvägsaktiebolag icke begagnade sig — eller att bolaget skulle vara underkastadt de jemkningar i erhållna koncessionsvilkor eller andra af Kongl. Maj:t gifna bestämmelser, hvilka Kongl. Maj:t ur statens och det allmännas synpunkt samt för åstadkommandet af närmare öfverensstämmelse med de under senare tid gifna koncessioner funne skäl att föreskrifva», och att, »enligt hvad fullmäktige inhemtat, koncessionen å Bergslagernas

jernvägar saknade åtskilliga ur berörda synpunkt viktiga bestämmelser, under det att andra åter vore i väsentliga stycken olika dem, som numera meddelades».

Det förhållande, riksgäldsfullmäktige sålunda påpekat, är emellertid af så allvarlig beskaffenhet, att det icke, på sätt som skett, hade bort af Kongl. Maj:ts lemnas utan afseende, enär, om det än icke kan förnekas, att Bergslagernas jernvägar »beredt väsentliga fördelar åt en stor del af landet», det dock är lika obestriddigt, att koncessionsvilkoren för desamma äfven beredt de mest väsentliga olägenheter »åt en stor del af landet», som till följd af det sätt, på hvilket det allmännas intressen i dessa vilkor blifvit åsidosatta, hindrats och fortfarande hindras från att på ett förmånligt sätt anordna sin samfärdsel. Det sätt, hvarpå Bergslagernas jernvägsaktiebolag begagnat den magt, som genom nämnda koncessionsvilkor lagts uti bolagets händer och som innebär en den mest betänkliga våda för »en stor del af landet», utgör äfven en direkt uppmaning till Riksdagen att icke göra någon som helst eftergift åt bolaget, med mindre det underkastar sig samma koncessionsvilkor, som äro gällande för rikets öfriga större jernvägar, och detta särskildt med hänsyn till bestämmelserna om samtrafik och om anslutning af andra jernvägar till bolagets.

Skulle emellertid bolaget nu liksom 1886 neka att underkasta sig en sådan jemkning i koncessionsvilkoren för bolagets jernvägar, och bolaget, med anledning deraf, att dess nu ifrågasatta finansoperation sålunda ginge om intet, möjligen blefve försatt i konkurs, då är tvifvelsutan af nöden, att Riksdagen i reglementet för riksgäldskontorets förvaltning meddelar riksgäldsfullmäktige uppdrag att vidtaga de med hänsyn till en sådan eventualitet nödiga åtgärderna, på det att statens och det allmännas intressen må vederbörligen tillvaratagas.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, får jag alltså hemställa,

det Riksdagen med anledning af Kongl. Maj:ts proposition n:o 56 måtte besluta *dels* att, endast under vilkor att Bergslagernas jernvägsaktiebolag medgifver den 1886 fordrade jemkningen i koncessionen å bolagets jernvägar, bifalla hvad i propositionen föreslagits, *dels ock* att åt sine fullmäktige i riksgäldskontoret uppdraga att, i händelse bolaget nödgas till sina gäldenärer afträda sin egendom och denna under tid, då Riksdagen ej är samlad, skulle blifva till

tvångsförsäljning utbjuden, vidtaga alla de åtgärder, som för skyddandet af statens och det allmännas intressen må anses erforderliga.

Om remiss till statsutskottet anhålles.

Stockholm den 11 april 1891.

Axel Vilh. Ljungman.